

[Aksel Larsen.]

Raadighed. Den højtærede Minister har givet mig Ret heri, han siger selv, at han var ogsaa af den Mening, at Forudsætningen var, at Forplejningen skulde bæres af Danmark, og at England stillede Vaaben og Udrustning gratis til Raadighed. Men, siger han, da England fortolker Overenskomsten paa en anden Maade, maa man bøje sig, saa er der intet at gøre. Deri kan jeg ikke følge den højtærede Minister. Naar der er en Aftale imellem to i hvert Fald formelt ligeberettigede Parter, kan det ikke være den ligeberettigede Parts Sag at bøje sig for den andens Synspunkt, navnlig naar den ene Part, Danmark, mener, at den andens Synspunkt er forkert, at dens Fortolkning af Aftalen er forkert, og at det er fuldkommen urimelige Vilkaar, man paa-lægger os.

Ole Bjørn Kraft: Denne Forhandling viser med stor Tydelighed, hvilket svagt Middel den menneskelige Hukommelse er, og hvor heldigt det er, naar man har Mulighed for at nedfælde Begivenhederne skriftligt, medens de foregaar, for Tingene forskyder sig saa forfærdelig let i Erindringen, og det, som var mindre væsentligt, medens Tingene foregik, kan i en anden Situation pludselig komme til at fremtræde som noget meget væsentligt.

Jeg vil ikke paastaa, at min Hukommelse skulde være bedre end andre Medlemmers, men jeg har naturligvis det, som taler for min Erindring om denne Sag, at jeg var den Minister, som forelagde dette Spørgsmaal og drøftede det i Regeringen og ogsaa havde Lejlighed til at drøfte det med Repræsentanter for Rigsdagens Partier, og min Erindring om denne Sag er da, at dengang vi først teoretisk drøftede, om vi vilde give Tilslutning til Afsendelsen af den danske Division til Tyskland, havde man fra dansk Side under Forhandlingerne med Englænderne faaet den Opfattelse, at der var en Mulighed for, at vi kunde faa disse Vaaben leveret uden at skulle betale for dem, ud fra de Synspunkter, som er blevet gjort gældende her. Da vi drøftede det første Gang i Ministeriet, tror jeg ogsaa, mange havde den Opfattelse, at det ikke mindst var et dansk Ønske, at det skulde foregaa paa denne Maade, men man havde jo Lejlighed til at vende tilbage til dette Spørgsmaal flere Gange, og da den Situation endelig kom til at foreligge, at vi skulde have Materiellet udleveret, for at vi kunde begynde at foretage den Uddannelse af Mand-skabet, som var nødvendig, naar det skulde

sendes til Tyskland, kom man nærmere ind paa Spørgsmaalet om Vaabnene, og da blev det udtrykkelig sagt, saaledes som det ogsaa stod i de Skrivelser, der blev udvekslet mellem Danmark og England paa dette Omraade, at Spørgsmaalet om Betalingen eller Ikke-Betalingen maatte overlades til en senere Forhandling mellem de engelske finansielle Myndigheder og de danske finansielle Myndigheder.

Da var det ganske klart, at der kunde komme til at foreligge den Situation, at vi enten skulde betale for Leje af Vaabnene eller for Vaabnene selv, og jeg maatte derfor, da vi skulde begynde at modtage Vaabnene, tage en Forhandling med Formændene for Rigsdagens Partier, for at alle kunde være med til at bedømme Sagen. I den Forhandling sagde jeg, at Spørgsmaalet om Betaling eller Ikke-Betaling stod hen i det uvisse, men vi maatte være forberedte paa at komme til at betale for disse Vaaben. Jeg erindrings ganske tydeligt, fordi vi diskuterede de Vilkaar, det kunde komme til at dreje sig om, at jeg som Svar paa Formændenes Spørgsmaal sagde, at de danske militære Myndigheder mente, det kunde komme til at dreje sig om en Sum paa 60 Mill. Kr. Det var efter denne Forhandling, at man fra alle Sider i den danske Rigsdag gav Tilslutning til, at vi kunde begynde at modtage dette Materiel.

Saaledes ligger efter min Mening Sagen rent sagligt — og saa kan man tale om, hvorvidt den ene Part eller den anden Part har Ret. Men da man endelig skulde begynde Modtagelsen af Vaabnene, maatte alle vide, at der kunde komme til at foreligge den Situation, at man under den ene eller den anden Form skulde betale for disse Vaaben. Det danske Standpunkt var — deri giver jeg den højtærede Forsvarsminister fuldstændig Ret —, at vi saa langt som muligt skulde hævde over for Englænderne, at vi syntes, det var rimeligt, at vi ikke kom til at betale, men at vi gik ind i hele Aftalen under Forudsætning af, at vi i en given Situation kunde komme til at betale enten Leje af Vaabnene eller Køb — derom er jeg aldeles overbevist.

Jeg kan imidlertid ikke forstaa, at det skulde give Anledning til saa stor Opstandelse og saa store Modsætninger, for vi maa ikke glemme, at de Vaaben, vi her har faaet fra Englænderne, stadig væk er de eneste Vaaben, Danmark overhovedet besidder. Disse Vaaben afgiver sammen med de andre Vaaben, vi har indkøbt, Udrustning til en Styrke paa 20 000 Mand, og det er derfor en Værdi for Landet at have disse Vaaben, de